

(Данас, 25.07.2009)

Дипломатске могућности су у великој мери исцрпљене када је реч о тренутном ставу Холандије према условима за наставак процеса европске интеграције Србије. Ипак, верујем да постоји могућност да до краја године дође до деблокаде Прелазног споразума и подношења кандидатуре за чланство у Унији. Надам се да ће ускоро бити успостављен државни консензус у Србији око ЕУ, баш као што је то учињено и када је реч о Косову. Питање статуса Косова биће отворено после изношења мишљења Међународног суда правде о нелегалности једностраног проглашења независности. Приштина ће бити „сатерана у ћошак” и први пут мотивисана да се пронађе компромисно решење за статус Покрајине. Чланство у ЕУ је централни стратешки приоритет Србије и неће га омести приближавање Покрету несврстаних, од којег можемо имати само користи - истиче у интервјуу за Данас шеф српске дипломатије Вук Јеремић.

Шта Србију у скорој будућности чека у смислу формалних интеграција са ЕУ?

- Надам се да ће почетком наредне године бити реализован безвизни режим за путовање наших грађана у земље чланице ЕУ. Када је реч о институционалним корацима према чланству у Унији, ситуација је сложенија. Овог тренутка постоје политичке препреке за државе Западног Балкана - Србију, Хрватску, Босну, Македонију... Оне су за сваку земљу различите и није захвално предвиђати када би за кога наредни кораци могли да уследе. Надамо се, међутим, да ће у овој години ипак бити одмрзнут Прелазни трговински споразум и да ће Србија формализовати намеру да приступи ЕУ, подношењем кандидатуре за чланство. То ћемо урадити у договору с европским партнерима, надамо се још током ове године. Имајући у виду политичке проблеме с којима се тренутно сусрећемо - у нашем случају непостојање консензуса око оцене сарадње са Хагом - мислим да није добро лицитирати с роковима.

Разговор водимо на дан када је Београд требало да посети ваш холандски колега Максим Ферхаген. Није потпуно јасно зашто је та посета одложена.

- Ми желимо најбоље могуће односе с Холандијом и чинићемо све како би се отопио

акумулирани лед између Београда и Хага. У најбољој намери позвали смо министра Ферхагена да разговарамо не само на тему успореног кретања Србије ка чланству у Унији, већ и о многим другим питањима. На жалост, министар је одложио посету. Холандска страна нам је саопштила да је процењено да овог тренутка за њу нису најбоље околности. То смо примили са жаљењем.

Позив је и даље отворен?

- Јесте и надамо се да ће до посете доћи што пре.

Иако српски званичници стално говоре да се ради на лобирању Холандије, то баш и није видљиво. Стиче се утисак да се ослањамо на добру вољу европских савезника, а да сами довољно не радимо.

- Можда сам субјективан, јер сам на месту министра спољних послова, али мислим да смо учинили све што смо могли, и да су дипломатске могућности мање-више исцрпљене када је реч о убеђивању Холандије да подигне брану која овог тренутка постоји на путу Србије ка Унији. Њихова позиција је прилично чврста. Мислим да има све мање простора за оптимизам да би она могла бити промењена промењена, све док се Младић буде налазио на слободи. Надам се да ће нас рад надлежних државних органа, за које сам сасвим сигуран да чине све да сарадња с Трибуналом буде окончана, ускоро довести у ситуацију да више не буде разговора о томе да ли Србија у потпуности сарађује с тим судом јер оптуженика више неће бити на слободи. Мислим да ригидно тумачење, према којем пуна сарадња постоји само с Младићем у Хагу, не доприноси постизању нашег заједничког циља, а то је – миран, стабилан и интегрисан Балкан. Али, ми ћемо као влада остати посвећени нашем централном стратешком приоритету - чланству у Унији.

Имате ли било каква сазнања да постоје реални услови да се Младић ускоро нађе иза решетака?

- Немам сазнања да би ситуација с хашким оптуженицима убрзо могла да се промени. Ипак се надам да ће на овај или онај начин, у најскоријој будућности, бити постигнут консензус свих 27 чланица Европског савета да је дошло време за убрзање процеса интеграције Србије.

Да ли вас радује напредовање ка политичком консензусу унутар Србије да земља треба што брже да напредује ка ЕУ? Сада су на супротној страни само две странке - ДСС и СРС - са око 15 одсто подршке у бирачком телу.

- До сада је постојао државни консензус око Косова и мислим да би било веома важно да се такво јединство успостави и око ЕУ. Чињеница да се све више странака прикључује нашем ставу о неопходности чланства Србије у Унији је одлична вест. Надам се да ћемо на крају имати пуно државно јединство и о овом питању.

У борби око Косова супротстављене стране некада не бирају средства. САД и Велика Британија притискају мале земље, Беџет Пацоли наводно купује подршку независности, а Србија у УН не подржава декларацију о осуди људских права у Ирану. Ускоро ће се пред Генералном скупштином УН наћи још један предлог декларације против масовних кршења права грађана Ирана. Како ће се Србија одредити?

- Прошле године смо одлучили да не можемо да се прикључимо осуди Ирана након што смо врло пажљиво извагали све аргументе и узели у обзир све информације које су нам биле на располагању. Постоје земље у свету, попут Саудијске Арабије, у којима се на далеко драстичнији начин крше људска права него у Ирану, а дискусија о томе не долази на дневни ред УН због снажног отпора управо оних који су ту декларацију о Ирану предложили. Нове иницијативе које ће бити на дневном реду Генералне скупштине ћемо пажљиво размотрити и благовремено донети одлуку, руководећи се пре свега интересима Србије.

Значи, земље које подржавају политику Србије према Косову ће имати извесне повластице код српске дипломатије?

- То ће, наравно, бити један од параметара које ћемо узимати у обзир приликом одлучивања како да се поставимо у међународној арени. Све државе полазе од тога шта је њихов национални интерес и с тим у складу се постављају. Тако се понашају и земље ЕУ и оне које то намеравају да постану.

Рекли сте да у Србији постоји консензус када је реч о Косову, али добар део опозиције тврди да то није тачно. Кажу да политика Владе није утемељена на званичним документима, да не обавештава парламент о својим потезима.

- Владина политика о Косову је политика континуитета и то важи за све владе после 5. октобра. Та политика је заснована на одлукама Народне скупштине од демократских промена до данас и, наравно, на Уставу Србије. Политика према Косову није и неће бити мењана све док се другачије не изјасни Народна скупштина.

Према неким тумаченима, сарадња са Еулексом није утемељена на одлукама Скупштине Србије.

- Званични Београд сарађује с међународном заједницом у складу с одлукама Савета безбедности УН, почев од Резолуције 1244, па на даље. Начин на који сарађујемо с међународним цивилним присуством у Покрајини, укључујући Унмик и Еулекс, није у супротности с одлукама Народне скупштине.

Ипак, опозиција тврди да је мисија Еулекса заснована на Ахтисаријевом плану, који подразумева „надгледану независност“ Косова и пребацивање мандата са Унмика на ЕУ.

- Ахтисаријев план не представља правни основ за размештање Еулекса у Покрајини. Мисија на Космету је послата у складу с одлуком Европског савета у којој се не спомиње Ахтисаријев план, а уз потврду о реконфигурацији међународног цивилног присуства од стране СБ УН.

Шеф Еулекса Ив де Кермабон најављује политичке разговоре с Београдом о постављању царине на административној линији између Србије и Косова. Имате ли нека сазнања о томе?

- Реконфигурација међународног цивилног присуства се одвија у складу с планом од шест тачака генералног секретара УН Бан Ки-Муна који је добио подршку Савета

Приштина ће бити приморана да преговара о статусу

Пише: Вук Јеремић
субота, 25 јул 2009 14:21

безбедности. Ми желимо да се тај план у потпуности испуни. Напредак постоји, мада је у неким областима врло спор.

Да ли ће бити царинских пунктова између Србије и Косова, с којих би се делио профит?

- За сада договора о томе нема. Питање царина се налази у плану од шест тачака. Надам се да ћемо на крају пронаћи решење које је у складу с Резолуцијом 1244 и не нарушава Устав Србије, а прихватљиво је за све стране.

На чему темељите уверење да су нови преговори о статусу Косова реална опција?

- Статус Покрајине није разрешен. Дипломатским, политичким и правним средствима супротставили смо се покушају сецесије. Надам се да ће у скорој будућности, рецимо већ 2010. након пресуде Међународног суда правде, доћи до међународних околности у којима неће бити алтернативе обнављању статусног дијалога.

Зашто би Албанци поново преговарали?

- Након пресуде Међународног суда правде створиће се околности у којима неће бити нових признавања, нити ће бити могуће да Косово приступи некој међународној организацији.

Али то није пресуда, већ необавезујуће мишљење.

- Ако мишљење буде онакво какво очекујемо, земље које до тада нису признале Косово имаће још више разлога да остану на таквом становишту. Мислим и да у дипломатском смислу неће бити тешко зауставити апликације тзв. „Републике Косово“ за чланство у било којој међународној организацији. Верујем, дакле, да ће бити могуће изоловати Приштину и да ће она из тог стања моћи да изађе само кроз постизање договора с

Приштина ће бити приморана да преговара о статусу

Пише: Вук Јеремић
субота, 25 јул 2009 14:21

Београдом. Тренутно се боримо за ситуацију у којој неће бити алтернативе преговорима. Тада ће све стране први пут имати мотив да се пронађе компромис. Предуслов за компромис јесте да сви буду мотивисани да се дође до њега. Оног тренутка када почнемо да разговарамо, сви би требало да будемо конструктивни.

После пријема Косова у Светску банку и ММФ, да ли ће Србија и даље плаћати косовски дуг, или ће то препустити Приштини?

- Приступање Косова ММФ-у и Светској банци не мења став Србије када је реч о будућем статусу Покрајине. Овог тренутка, према мојим сазнањима, у оквиру те две институције се разматра какве практичне последице може имати ова нова институционална околност.

Шта ће Србија радити у наредних годину дана како би 50. годишњица оснивачког самита Покрета несврстаних 2011. била обележена у Београду?

- На конференцији у јулу 2010. у Каиру, биће донета одлука о томе где ће 50-а годишњица бити обележена. Председник Борис Тадић је званично предложио да Београд буде домаћин тог јубилеја. То је наишло на позитивне реакције и у Покрету несврстаних и у региону. Биће то велика прилика за промоцију Београда. Две трећине света, дакле 118 председника држава и влада, би дошло у Србију. По броју присутних делегација и највиших званичника, са овим догађајем би могло да се упореди само отварање Олимпијаде у Пекингу. Не би ту били само председници и премијери 118 чланица Покрета несврстаних, већ и велики број највиших представника земаља посматрача, региона, ЕУ. У исто време, не треба сумњати да је наше стратешко опредељење чланство у ЕУ. Повећан степен ангажовања у Покрету несврстаних, кроз статус посматрача, нас неће спречити да тај циљ и остваримо.

Да ли ово значи да бар до 2011. чланство у НАТО неће бити тема за Србију?

- Чланство у НАТО уопште није тема. У Народној скупштини је јасном већином усвојена одлука да је Србија војно неутрална. Не очекујем да би у скорије време могло доћи до ревизије државне политике по овом питању.

Рекли сте да су вам подједнако блиски потпредседник ДС Драган Шутановац и лидер СПС Ивица Дачић.

- Постоји јединство у Влади Србије које превазилази партијске поделе. Сви смо део једног тима, на истом смо послу и између чланова Владе постоји пуна солидарност.

Значи, између Шутановца и Дачића за вас нема разлике?

- Ја, наравно, имам своје приватно мишљење о обојици, али у политичком смислу сви чланови Владе су ми подједнако блиски.

На питање да изаберете између Истока и Запада, рекли сте „ни на Исток, ни на Запад“. Зар западне вредности и интеграције нису оно чему Србија тежи од 5. октобра?

- Значајан број земаља чланица Уније се налази источно од Србије, треба узети у обзир и ту географску чињеницу. Шалу на страну, нема места за било какву дилему – опредељени смо за чланство у ЕУ, али и за најбоље могуће односе са свима осталима.

Зар вам је била потребна изјава да вас хрватска туристичка кампања „није уверила“ да би тамо требало ићи на летовање?

- Постављено ми је директно питање у једном интервјуу – „Да ли су вас уверили“, и ја сам им искрено одговорио.

Као шефа дипломатије или грађанина Вука Јеремића?

Приштина ће бити приморана да преговара о статусу

Пише: Вук Јеремић
субота, 25 јул 2009 14:21

- Као грађанина. Обмањивао бих јавност да сам рекао нешто друго.

А морали сте да одговорите на такву врсту питања?

- Не избегавам одговоре ни на једно питање.

Зашто сте на питање да се определите између Обаме и Путина рекли да се определујете за Путина? Могли сте, на пример, рећи „и за једног и за другог“.

- То не бих посматрао персонализовано - овај или онај политичар. Србија с Русијом нема ниједно отворено питање. Русија нас подржава у свим националним приоритетима, што је најочигледније када је реч о Косову, али и у настојању да постанемо члан ЕУ. Са Америком, нажалост, имамо једно битно неслагање, око будућег статуса Космета. Желимо да у будућности имамо подједнако добре односе и с једнима и с другима.

(Разговарао **Никола Томић**)